

Извештај о одржавању Међународне конференције Сто година новојулијанског календара Милутина Миланковића

1. Увод

Међународна конференција **Сто година новојулијанског календара Милутина Миланковића** одржана је у оквиру програма обележавања 100 година од усвајања реформисаног Јулијанског календара.

Циљ конференције је био да се јавности представе квалитетни и објективни подаци о настанку и развоју календарског знања са гледишта математичке и астрономске теорије мерења и рачунања времена, историји календарских знања од најстаријих времена до данас, као и историји настанка и модификацијама најпознатијих календара, све до специфичног доприноса нашег Милутина Миланковића реформи јулијанског календара.

У оквиру овог јубилеја, сем наведене конференције, као централне манифестације, реализовано је још неколико значајних догађаја. Под покровитељством Министарства културе, Музеј науке и технике и Удружење Милутин Миланковић приредили су изложбу **Милутин Миланковић – 100 година од реформе Јулијанског календара**. Изложба је отворена за јавност у периоду од 15. децембра 2023. до 31. марта 2024. године у изложбеном простору Музеја науке и технике.

Министарство информисања и телекомуникација је донело одлуку о **„емисији пригодних поштанских марака у част јубилеја астрономски и математички најсавршенијег календара који је интелектуално дело највећег научника који је стварао у Србији, Милутина Миланковића“**. Серија пригодних поштанских марака је промовисана у оквиру свечаног отварања Конференције.

Уз подршку Министарства културе у области издавачке делатности – капитална дела која се објављују на српском језику приређене су публикације **„Научно, философско и књижевно дело Милутина Миланковића“**, и **„Српски народ и календарско питање“** и филм **„Милутин Миланковић господар времена и простора“**.

За организовање Конференције добијена је подршка Београдског универзитета, Српске академије наука и уметности и благослов Његове светости Патријарха српског г. Порфирија.

Покровитељ Конференције је било Министарство просвете Републике Србије.

Конференција је увршћена у програмске активности одржавања научних скупова у Републици Србији за 2023. годину које је суфинансирало Министарство науке, технолошког развоја и иновација.

Организатор конференције је било Удружење Милутин Миланковић уз су-организацију Математичког факултета Универзитета у Београду, Грађевинског факултета Универзитета у Београду, Астрономске опсерваторије Београд и Културног и научног центара „Милутин Миланковић“ из Даља.

Конференција је одржана од 14. до 16. децембра 2023. године у Свечаној сали Грађевинског факултета, у Београду, у Ул. Булевар Краља Александра бр. 73 и Културном и научном центру „Милутин Миланковић“ у Даљу. Домаћини Конференције (Грађевински и Математички факултети из Београда, Културни и научни центар „Милутин Миланковић“ Даљ, Општина Ердут и Епархија осечкопољска и барањска) су обезбедили идеалне услове за успешан рад Конференције.

У раду Конференције у прва два радна дана (14-15. децембар) учествовало је око 130 учесника, од којих 5 из иностранства. Изложена су 25 рада, од којих 4 из иностранства (Русија, Грчка, Румунија и Бугарска). Трећег радног дана (16. децембра) у раду **Округлог стола о даљим активностима на афирмацији лика и дела Милутина Миланковића** учествовало је око 50 учесника.

Конференција је била отворена за јавност, тако да су у њеном раду могли да учествују, осим аутора прихваћених радова, и сви заинтересовани, било личним присуством, било путем видео-линка

2. Рад Конференције

Првог радног дана, 14. децембра 2023.г., од **10.00 до 11.30 сати**, у Свечаној сали Грађевинског факултета обављено је отварање Конференције које је имало свечано-радни карактер. Конференцију је отворио Проф. др. Ивица Радовић, државни секретар у Министарству просвете Републике Србије.

У име организатора Конференције са добродошлицом поштоваоцима научног дела Милутина Миланковића, а посебно ауторима радова, обратио мр Славко Максимовић, председник Удружења Милутин Миланковић. Истакао је да се Конференција одржава у оквиру програма обележавања 100-те годишњице од усвајања реформисаног јулијанског календара, чији је аутор Милутин Миланковић.

Програмом је предвиђено: организовање изложбе Милутин Миланковић – 100 година од реформе јулијанског календара; емисија пригодних поштанских марака са ликом Милутина Миланковића; издање публикација „Научно, филозофско и књижевно дело Милутина Миланковића“ и „Српски народ и календарско питање“, као и израда филма „Милутин Миланковић - господар времена и простора“. Посебну захвалност упутио је државним органима за просвету, науку и културу и Српској православној цркви који су препознали значај предложених манифестација за државу Србију и светску научну и културну јавност и пружили пуну помоћ, укључујући и финансијску подршку за одржавање ових манифестација.

Учесницима скупа обратили су се државни секретар Министарства просвете, Проф. др Ивица Радовић, као и изасланик Његове светости, Патријарха српског г. Порфирија, Ђакон др Никола Лукић, декан Грађевинског факултета у Београду, Проф. др Владан Кузмановић и председник Научног одбора Конференције, Проф. др Милан Димитријевић, који су пригодним излагањима обележили научни карактер Конференције. Њихова излагања приказана су у Зборнику радова са Конференције.

Директор „Србијамарке“ у Пошти Србије, господин Адам Софронијевић, представио је серију пригодних поштанских марака којом се одаје почаст „астрономском и математички најсавршенијем календару који је интелектуално дело највећег научника који је стварао у Србији, Милутина Миланковића“.

Изузетно инспиративним текстом за најаву излагача, који прати Миланковићев рад на питањима календара, дело писца Раде Илић и наступом сестара Гобовић које су очаране духом нашег великана Милутина Миланковића, својим звучним даром извеле државну химну и песме „Србија“, „1389“ и „Маријо славна“, дат је посебан уметнички и патриотски карактер овог скупа. Текст за најаву биће у целини објављен у Зборнику радова са Конференције.

Церемонијал отварања Конференције завршен је доделом захвалница појединцима и институцијама за помоћ и подршку за успешно организовање Конференције и сађењем Миланковићевог омиљеног дрвета - Панчићеве оморике (*Picea omotika*) испред зграде Грађевинског факултета у Београду.

Председник Удружења Милутин Миланковић,
 мр Славко Максимовић

Државни секретар Министарства просвете Републике Србије,
 Проф. др Ивица Радовић

Декан Грађевинског факултета у Београду,
 Проф. др Владан Кузмановић

Изасланик Његове Светости, Патријарха српског г. Порфирија,
 Ђакон др Никола Лукић

Председник Научног одбора Конференције,
 Проф. др Милан Димитријевић

Директор „Србијамарке” у Пошти Србије, г. Адам Софронијевић

Представљена серија пригодних поштанских марка
 „Сто година Миланковићевог календара“

Додела захвалница појединцима и институцијама за помоћ и подршку
 поводом успешне реализације Међународне конференције

Садња Миланковићевог омиљеног дрвета (Picea omorika) испред зграде Грађевинског факултета у Београду

Учесници Међународне конференције

Од **13.00 до 19.30 сати** одржане су три сесије на којима је изложено 14 радова. Програм излагања радова дат је у прилогу извештаја.

Другог радног дана, 15. децембра, од **10.00 до 17.00 сати**, одржане су три сесије на којима је изложено 11 радова.

Учесници скупа су од 18.00 сати присуствовали **отварању изложбе „Милутин Миланковић – 100 година од реформе Јулијанског календара“** у Музеју науке и технике у Београду.

Изложбу је званично отворио председник САНУ, академик Зоран Кнежевић. Изложба је реализована у сарадњи Музеја науке и технике и Удружења Милутин Миланковић, а биће отворена до 31. марта 2024. године.

Изложбу је званично отворио Председник САНУ, академик Зоран Кнежевић

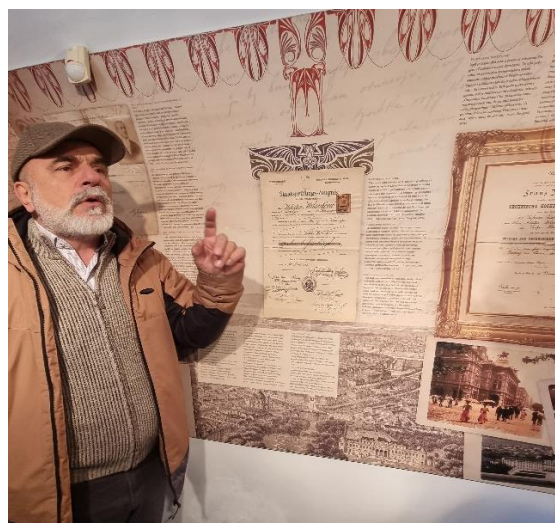
Директор Музеја науке и технике, г. Зоран Левић; Председник Удружења Милутин Миланковић и остали ауторски тим изложбе

Трећи радни дан Конференције одржан је у Даљу, родном месту Милутина Миланковића, где је одржан **Округли сто о даљим активностима на афирмацији лика и дела Милутина Миланковића**. Свечано је представљен и отворен **Миланковићев сунчани сат** испред улаза у Културни и научни центар „Милутин Миланковић“, дело Проф. др Милутина Тадића.

Учесници Конференције су положили венац на гроб Милутина Миланковића и посетили Патријаршијски двор у Даљу, где их је примио Његово Преосвештенство Епископ осечкопољски и барањски, господин Херувим.

Полагање венца на Миланковићев гроб у Даљу

Ђорђе Нешић, директор КНЦ „Милутин Миланковић“, Даљ

Свечано представљање Миланковићевог сунчаног сата испред КНЦ „Милутин Миланковић“ у Даљу, дело Проф. др Милутина Тадића

Учеснике Конференције примио је у Патријаршијском двору Његово Преосвештенство Епископ осечкопољски и барањски, господин Херувим

3. Општа оцена изложених радова

На Конференцији је, кроз тематски обликоване сесије, изложено 25 радова од којих су 4 из иностранства (Русија, Грчка, Румунија и Бугарска).

Аутори радова, применом различитих природних и егзактних наука, су извршили темељну анализу историјских процеса формирања и развоја календарског знања, почев од прадавних времена, као и кроз различите историјске периоде и културе. Детаљно је размотрено календарско знање са различитих гледишта – почев од физичког и астрономског појма астрономских циклуса и времена и метода за мерење времена, до теолошког погледа на ово исто питање.

Питање Миланковићеве реформе календара сагледано је са гледишта астрономије, математике и утицаја на односе у Цркви. Са гледишта математике је показано да је Миланковићева реформа Јулијанског календара достигла ниво тачности у односу на астрономско трајање године до максимално могуће мере.

Са гледишта научне анализе и ставова Српске православне цркве, како је то показано на Конференцији, не постоје никакви разлози за супротстављање примени Миланковићеве реформе Јулијанског календара, јер се ради о питању научне методологије рачунања времена. Очигледно је да Миланковићев календар може бити примењен у целини, али питање примене Миланковићевог календара треба препустити мудрости Српске православне цркве, која ће у вези са тим донети одговарајуће одлуке без журбе и притисака, када за то буду повољне прилике. При томе треба узети у обзир искуство примене Миланковићевог календара у Грчкој, Бугарској и Румунији.

Осим усвојене реформе Милутина Миланковића, разматран је и истакнут допринос других српских научника изучавању календара. То се нарочито односи на Захарија Стефановића Орфелина, Ђорђа Станојевића, Милана Недељковића и других научника. Истакнуте су неке изузетно важне чињенице, које показују изузетно висок ниво тих календарских знања, утканих у етнолошке карактеристике Срба и веома значајан хармоничан спој тих сродних знања и обичаја са Светосављем и црквеним календаром. Посебно је истакнуто значајно постојање календарског знања у мезолиту Лепенског Вира и у време неолитске Винчанске културе на широким просторима историјски познатим као српски етнолошки простор.

4. Најава догађаја и наступи у средствима информисања

Јубилеј обележавања реформисаног Јулијанског календара Милутина Миланковића је добио изузетну медијску подршку. Националне и локалне медијске куће су се посветиле овом догађају са изузетном преданошћу, пружајући детаљне извештаје који су допрли до широке јавности. Захваљујући њиховом ангажману, овај важан догађај је постао централна тема у информативним програмима, штампаним медијима, веб порталима и друштвеним мрежама у време припреме и одржавања Конференције.

Посебно треба истаћи да је кроз овакву медијску активност јавности представљен лик и дело Милутина Миланковића и његов допринос српској и светској науци и цивилизацији, што даје додатни подстрек да се јавност боље упозна са његовим наслеђем и да га препозна као истинског научног великана.

Ова изванредна медијска подршка није само обезбедила упознавање са досадашњим активностима Удружења, већ је и омогућила да се све будуће активности подигну на још

виши ниво. Кроз интервјуе, чланке, репортаже и друге медијске формате, порука је стигла до свих делова друštva, што даје додатни подстрек за наставак заједничког рада и остварење нових циљева.

Page 11 of a newspaper titled 'DVE SEKUNDE ZA VECHOST'. It features a main headline 'Конференција, изложба и поштанске марке' and a sub-headline 'Нема сагласности свих православних црква'. The page includes several articles, photos, and a portrait of Milutin Milanković.

У Извештају је приказан део Прес клипинга који садржи најаве и објаве о обележавању Сто година новојулијанског календара Милутина Миланковића.

Треба истаћи да су све медијске куће, како националне тако и локалне ТВ, радио станице и друштвене мреже, одазвале позиву да испрате овај јубиларан догађај и пренесу широј јавности све информације везане за Конференцију и пратеће догађаје у вези са Миланковићевим јубилејом реформисаног календара.

Удружење истиче своју захвалност медијима што су се потрудили да пренесу вест и информацију јавности о овом значајном догађају који је запажен са свих страна.

Прес клипинг са линковима и са одабраним објавима:

Вест: Министарству просвете уручено признање Удружења „Милутин Миланковић“ - Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије:

<https://prosveta.gov.rs/vesti/ministarstvu-prosvete-uruceno-priznanje-udruzenja-milutin-milankovic/>

Вест: Математички факултет:

<http://www.matf.bg.ac.rs/vesti/4422/me%EF%BF%BDunarodna-konferencija-%E2%80%9Esto-godina-novojulijanskog-kalendara-milutina-milankovici%EF%BF%BDa%E2%80%9C/>

Вест: Грађевински факултет:

<https://www.grf.bg.ac.rs/vesti/lid?vid=1878&t=4>

PTC 1, „Шареница“, 23.12.2023.г.:

<https://youtube.com/watch?v=JSVjp03vplg&feature=shared>

Удружење Милутин Миланковић:

<https://milutinmilankovic.rs/odrzana-medjunarodna-konferencija-sto-godina-novojulijanskog-kalendara-milutina-milankovica-14-16-12-2023-g/>

Грађевински факултет:

<https://www.grf.bg.ac.rs/vesti/lid?vid=1900&t=4>

Палилулац веб портал:

<https://palilulac.rs/medjunarodna-konferencija-sto-godina-novojulijanskog-kalendar-a-milutina-milankovica/>

Телеграф:

<https://www.telegraf.tv/vesti/85981-u-muzeju-nauke-i-tehnike-otvorena-izlozba-o-milutinu-milankovicu>

Просвета:

<https://prosveta.gov.rs/vesti/ministarstvu-prosvete-uruceno-priznanje-udruzenja-milutin-milankovic/>

Нару ТВ, 15.12.2023.г.:

<https://youtube.com/watch?v=QCvkQzEBuho&feature=shared>

РТС 1, Обележавање 100 godina Новојулијанског календара М.Миланковића:

<https://youtube.com/watch?v=gY131aTq8zU&feature=shared>

РТВ Војводина, Дневник, 15.12.2023.г.:

<https://youtu.be/WvGQjZSafPA?si=InJxzKJo-1sHxWZB>

ТВ Храм, 15.12.2023.г.:

<https://youtu.be/9H0mSXnl8OU?si=zqTi2UxCSfGNyDFX>

Најава, Грађевински факултет:

<https://www.grf.bg.ac.rs/home>

РТС :: Наука :: Обележавање 100. годишњице новојулијанског календара Милутина Миланковића:

<https://www.rts.rs/magazin/nauka/5327005/milutin-milankovic-kalendar-100-godina-konferencija.html>

РТВ Пинк, „Ново јутро“, 13.12.2023.г.:

https://youtu.be/XYyi-b_htno?si=ldaQ95HwwwoEQewcZ

Портал:

<https://lookerweekly.com/tehnika/sto-godina-novojulijanskog-kalendar-a-milutina-milankovica/>

Дневник:

<https://www.dnevnik.rs/lat/drustvo/medunarodna-konferencija-u-beogradu-i-dalu-sto-godina-novojulijanskog-kalendar-a-milutina-milankovica-12-12-2023>

Телеграф:

<https://www.google.com/amp/s/www.telegraf.rs/amp/pop-i-kultura/muzika/3800350-sestre-gobovic-pevaju-na-medjunarodnoj-konferenciji-posvecenoj-milutinu-milankovicu-uskoro-i-pesma>

Портал:

<https://srbi.org.mk/a/v/obelezavane-100-godisnice-novojulijanskog-kalendar-a-milutina-milankovica>

Портал:

<https://www.brusonline.com/drustvo/17062-obelevanje-sto-godina-novojulijanskog-kalendar-a-milutina-milankovica-od-14-16-decembra>

Математички факултет најава:

<http://www.matf.bg.ac.rs/lat/vesti/4422/me%EF%BF%BDunarodna-konferencija-%E2%80%9Esto-godina-novojulijanskog-kalendar-a-milutina-milankovi%EF%BF%BDa%E2%80%9C/>

Телеграф:

<https://www.google.com/amp/s/www.telegraf.rs/amp/zanimljivosti/svastara/3799106-medjunarodna-konferencija-sto-godina-novojulijanskog-kalendar-a-milutina-milankovica>

Студио Б:

https://youtu.be/KXG_g-UGDnw?si=ulAsuGNU7KKbSIJF

Тањуг:

<https://www.tanjug.rs/photo-gallery/c6b86ee4-66f2-418a-9f51-f0a3ef50abd2>

РТС 1, „Јутарњи програм“, 11.12.2023.г.:

<https://youtu.be/V7AFyGKNJI8?si=psfqko3NADupfps9>

РТВ Војводина, 12.12.2023.г.:

https://youtu.be/-G_HnGcThqE?si=k-2bSdthv6qrd73P

ТВ Храм / Сто година новојулијанског календара Милутина Миланковића:

<https://www.tvhram.rs/vesti/aktuelnosti/6685/sto-godina-novojulijanskog-kalendar-a-milutina-milankovica>

Новости плус портал:

<https://novostiplus.info/milutin-milankovic-100-godina-od-reforme-julijanskog-kalendar-a-izlozba-u-cast-velikog-naucnika/>

Новости: НЕПОГРЕШИВИ ПУТНИК КРОЗ ВРЕМЕ И ВАСИОНУ: Изложба о Милутину Миланковићу поводом века од реформе Јулијанског календара

(ФОТО):

<https://www.novosti.rs/c/reportaze/vesti/1313130/nepogresivi-putnik-kroz-vreme-vasionu-izlozba-milutinu-milankovicu-povodom-veka-reforme-julijanskog-kalendar-a-foto>

РТВ Студио Б: О Миланковићевој теорији и реформи јулијанског календара:

<https://studiob.rs/o-milankovicevoj-reformi-julijanskog-kalendar-a/>

Еуроњуз, вест:

<https://www.euronews.rs/magazin/nauka/107996/izlozba-milutin-milankovic-100-godina-od-reforme-julijanskog-kalendar-a-u-muzeju-nauke-i-tehnike/vest>

Дневник:

<https://www.dnevnik.rs/drustvo/medunarodna-konferencija-u-beogradu-i-dalu-sto-godina-novojulijanskog-kalendar-a-milutina>

РТС сајт – Наука – Обележавање 100 годишњице новојулијанског календара М.Миланковића:

<https://www.rts.rs/lat/magazin/nauka/5327005/milutin-milankovic-kalendar-100-godina-konferencija.html>

Дневни лист ДАНАС:

<https://www.danas.rs/zivot/nauka/milutin-milankovic-izlozba/>

Телеграф:

<https://www.telegraf.rs/zanimljivosti/svastara/3799106-medjunarodna-konferencija-sto-godina-novojulijanskog-kalendar-a-milutina-milankovica>

Дан у Београду, портал:

<https://www.danubeogradu.rs/2023/12/muzej-nauke-i-tehnike-izlozba-milutin-milankovic-100-godina-od-reforme-julijanskog-kalendar-a/>

ПОЛИТИКА:

<https://www.politika.rs/scc/clanak/589778/U-Muzeju-nauke-i-tehnike-otvorena-izlozba-o-Milutinu-Milankovicu>

Портал:

<https://lookerweekly.com/najavljujemo/milutin-milankovic-100-godina-od-reforme-julijanskog-kalendar-a/>

ПОЛИТИКА: Век од усвајања Миланковићевог календара:

<https://www.politika.rs/scc/clanak/578163/Vek-od-usvajanja-Milankovicevog-kalendar-a>

Пошта Србије:

<https://efilatelija.posta.rs/product/100-godina-milankovicevog-kalendar-a/>

PTC – Наука:

<https://www.rts.rs/lat/magazin/nauka/5328902/novojulijanski-kalendar-sto-godina-milutin-milankovic-gradjevinski-fakultet.html>

Нова ТВ – култура:

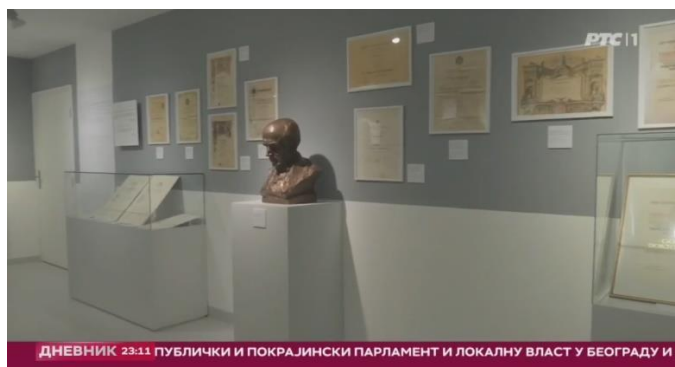
<https://nova.rs/kultura/milutin-milankovic-100-godina-od-reforme-julijanskog-kalendara-izlozba-u-cast-velikog-naucnika/>

РТВ, Изложба М.Милановића:

<https://youtu.be/WvGQjZSafPA?si=DfOk8dca3ZSchoPc>

Хроника Славоније, Барање и западног Срема, Округли сто у Даљу поводом Миланковићевог јубилеја:

<https://youtu.be/ecu1SbSX9eU?si=YMju994e1p-aCmj>

Građevinski fakultet u Beogradu GRF
21. децембар у 13:13 · **vi**

У оквиру обележавања 100 година од усвајања реформисаног Јулијанског календара од 14. до 16. децембра на Грађевинском факултету у Београду и Културном и научној центру „Милутин Миланковић“ у Даљу одржана је Међународна конференција „Сто година новојулијанског календара Милутина Миланковића“, а у Музеј науке и технике отворена је изложба „Милутин Миланковић – 100 година од реформе Јулијанског календара“.

<http://www.grf.bg.ac.rs/vesti/sjv?id=1900>
Удружење Милутин Миланковић - званична FB страна

Милева-Мима Samardzic Petrovic и још 48 особа
2 коментара 1 дељења

muzejnaukeitehnike

44 свиђања
музејнаукеитехнике Изложба 'Милутин Миланковић - 100 година од реформе Јулијанског календара', реализована у сарадњи Музеја науке и технике и Удружења 'Милутин Миланковић', свечано је отворио академик Зоран Кнежевић, председник SANU, у петак, 15. децембра 2023. године, у Галерији 51, Музеја науке и технике.

Изложба је базирана на архивским документима, библиографским подацима, личним предметима, описима најзначајнијих догађаја из живота и рада Милутина Миланковића, као и експонатима Музеја науке и технике, а њена централна тема је јубилеј - стогодишњица Миланковићеве реформе календара, догађаја који се памти као прекретница у усглашавању дужине календарске године са дужином природне астрономске године.

Изложбу потписује ауторски тим: мр Славо Мксимовић, председник Удружења 'Милутин Миланковић', Зора Атанасковић и мр Сонја Зимић, музејске саветнице Музеја науке и технике, а можете је погледати до 31. марта 2024. године.

Изложба је реализована средствима Министарства културе Републике Србије.

Принт скрин-ови извештаја о Прес клипингу (ТВ, новине, веб портали)

5. Финансијска подршка раду Конференције

Конференција је реализована уз финансијску подршку Министарства просвете, Министарства науке, технолошког развоја и иновација, Српске православне цркве и изузетни „In kind“ допринос Грађевинског факултета, Математичког факултета, Културног и научног центра „Милутин Миланковић“ Даљ, Општине Ердут, Епархије осечкопољске и барањске и Удружења Милутин Миланковић Београд.

6. Закључци

Конференција је, према општој оцени, била изузетно добро припремљена, што је уз висок квалитет изложених радова, допринело да су у потпуности реализовани планирани циљеви Конференције.

Квалитетом изложених радова и изванредна медијска подршка кроз интервјуе, чланке, репортаже и друге медијске формате омогућила је да се најширој јавности представе подаци о настанку и развоју календарског знања са гледишта математичке и астрономске теорије мерења и рачунања времена, историји календарских знања од најстаријих времена до данас, митолошкој и теолошкој подлози календара, као и историји настанка и модификацијама најпознатијих календара, све до специфичног доприноса Милутина Миланковића реформи јулијанског календара, као и доприноса других српских научника, што је био основни циљ Конференције.